

SVETSKI DAN HEPATITISA, 28. JUL: „JEDAN ŽIVOT, JEDNA JETRA”

Svetski dan hepatitisa koji se obeležava 28. Jula, povod je za sumiranje podataka o napretku i dostignućima **u borbi protiv virusnih hepatitisa**. Ovogodišnji slogan Svetske zdravstvene organizacije (WHO) za obeležavanje Svetskog dana hepatitisa je: „Jedan život, jedna jetra”.

Ključne poruke Svetske zdravstvene organizacije:

1. IMAMO SAMO JEDAN ŽIVOT, A IMAMO I SAMO JEDNU JETRU. HEPATITIS MOŽE UNIŠTITI I JETRU I ŽIVOT, OBOJE.

Jetra tiho obavlja preko 500 vitalnih funkcija svakog dana kako bi nas održala u životu. Zato je davanje prioriteta zdravlju jetre i poznavanje našeg virusološkog statusa na hepate jako važno.

Pored poznavanja virusološkog statusa i adekvatnog lečenja, smanjenje unosa alkohola u organizam, postizanje odgovarajuće telesne težine, lečenje hipertenzije i regulisanje dijabetesa su ključni za zdravu jetru.

Prednosti zdrave jetre uključuju: duži životni vek, zaštitu svojih najmilijih i najbližih od hepatitisa, zaštitu drugih vitalnih organa, uključujući srce, mozak i bubrege, koji se oslanjaju na funkciju jetre.

2. VIRUSNI HEPATITIS I DALJE UBIJA PREKO MILION LJUDI SVAKE GODINE.

- Kombinovano, hepatitis B i hepatitis C uzrokuju 1,1 milion smrtnih ishoda i 3 miliona novih infekcija svake godine.
- 350 miliona ljudi živi sa hroničnom infekcijom virusnog hepatitisa.
- 3000 ljudi umire od hepatitisa svakog dana. To je jedna smrt od hepatitisa svakih trideset sekundi.
- Preko 8000 novih infekcija hepatitisom B i C javlja se svakog dana u svetu, što čini preko pet infekcija svakog minuta.
- Ako se navedni trend učestalosti hepatitisa B i hepatitisa C nastavi, virusni hepatitis će godišnje do 2040. godine dovesti do smrtnog ishoda kod više ljudi nego malarija, tuberkuloza i HIV/AIDS zajedno,

3. INFEKCIJA HEPATITISOM JE TIHA, A SVEST O ZDRAVLJU JETRE JE NISKA.

U svetu postoji ogroman broj nedijagnostikovanih i nelečenih ljudi koji žive sa hepatitisom. Većina simptoma se pojavljuje tek kada je bolest uznapredovala, što dovodi do velikog broja nedijagnostikovanih osoba koje žive sa hepatitisom. Čak i kada se dijagnostikuje hepatitis, broj osoba koje su na lečenju je nizak.

Većina osoba otkrije da imaju hepatitis B ili C infekciju nakon mnogo godina tihe infekcije i tek kada razviju ozbiljno oboljenje jetre ili rak.

Samo 10% ljudi sa hroničnim hepatitisom B ima dijagnozu. Samo 22% njih se leči – što je samo 2% ukupnog globalnog zdravstvenog opterećenja ovim bolestima.

Samo 21% ljudi sa hepatitisom C ima dijagnozu, a 62% onih sa dijagnozom dobija terapiju – što čini 13% ukupnog globalnog zdravstvenog opterećenja.

4. INFEKCIJE HEPATITISOM I SMRTI MOGU SE SPREČITI.

Obaveštenje o mogućnosti testiranja u zdravstvenim ustanovama na lokalnom nivou ključno je za uspešno okončanje hepatitisa.

Da bi se eliminisao hepatitis i postigli ciljevi SZO do 2030. godine, zdravstveni radnici treba da omoguće da:

- sve trudnice koje žive sa hroničnim hepatitisom B imaju pristup lečenju, a njihova deca imaju pristup vakcinama protiv hepatitisa B.
- 90% ljudi koji žive sa hepatitisom B i/ili hepatitisom C ima dijagnozu.
- 80% dijagnostikovanih ljudi se izleči ili leči prema najnovijim kriterijumima.

Hepatitis C se može sprečiti adekvatnim pregledom krvi dobrovoljnih davalaca, primenom bezbedne prakse injektiranja u zdravstvenim ustanovama, a posebno među ljudima koji injektiraju drogu.

Hepatitis Bse može sprečiti vakcinacijom (vakciniše se svako dete u prvih 24h po rođenju, pacijenti na hemodijalizi, zdravstveni radnici, seksualni partneri HB pozitivnih lica, intravenski korisnici droga...).

5. KAKO COVID-19 VIŠE NIJE GLOBALNA ZDRAVSTVENA OPASNOST, VREME JE DA ELIMINIŠEMO VIRUSNI HEPATITIS I ISPUNIMO CILJEVE ZA 2030. GODINU.

COVID-19 je usporio napredak globalnog odgovora na hepatitis u poslednjih nekoliko godina. Međutim, kontinuirani uspeh u smanjenju infekcije hepatitisom B kod dece dokazuje da je napredak moguć. **Sada je vreme da damo prioritet testiranju i lečenju kako bismo ostvarili svet bez hepatitisa i ispunili ciljeve za 2030. godinu.**

Epidemiološki podaci u Republici Srbiji

U 2022. godini prijavljeno je ukupno 307 slučajeva hepatitisa (0,04% svih zaraznih bolesti), što je trostruko više registrovanih slučajeva nego u prethodnoj godini (118), tj. četvrtina u poređenju sa 2013. godinom kada je registrovan najveći broj slučajeva u posmatranom desetogodišnjem periodu.

U ZAVODU ZA JAVNO ZDRAVLJE PIROT U OKVIRU CENTRA ZA KONTROLU I PREVENCIJU BOLESTI POSTOJI SAVETOVALIŠTE ZA HEPATITE B I C GDE SE SPROVODI BESPLATNO SAVETOVANJE I TESTIRANJE BEZ LEKARSKOG UPUTA, SVAKOG RADNOG DANA TOKOM CELE GODINE.